

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SZEKCIÓ
KINCSES kontra MAGYARORSZÁG ÜGY
(66232/10 sz. kérelem)

ÍTÉLET
STRASBOURG
2015. január 27.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával
válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Kincses kontra Magyarország ügyben,

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Tanácsként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Guido Raimondi, *Elnök,*

Sajó András,

Nebojša Vučinić,

Helen Keller,

Paul Lemmens,

Egidijus Kūris,

Jon Fridrik Kjølbro, *bírák,*

és Stanley Naismith, *Szekció Hivatalvezető,*

2014. december 09-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően az ugyanezen időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (6623/10. sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az „Egyezmény”) 34. cikke alapján Kincses István (a „kérelmező”) 2010. október 15-én terjesztett a Bíróság elé.
2. A magyar Kormányt („a Kormány”) Tallódi Z. képviselte a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumból.
3. A kérelmező állítása szerint véleménynyilvánítási szabadságát korlátozták azáltal, hogy megbírságolták, amiért az egyik ügyét tárgyaló elnöklő bírát jogi képviselőként bírálattal illette. Azt is állította továbbá, hogy az ellene lefolytatott fegyelmi eljárás elhúzódása összeegyeztethetetlen az Egyezmény 6. cikkével.
4. 2013. június 05-én a kérelem benyújtását közölték a Kormánnyal.

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

5. A kérelmező 1960-ban született, és Debrecenben él. Gyakorló ügyvéd, a Békés Megyei Ügyvédi Kamara tagja.
6. A kérdéses időpontban a kérelmező egy vadásztársaság jogi képviselőjeként jelent meg a Battonyai Járásbíróság előtt. 2003. március 19-én a Békés Megyei Bíróság részére címzett fellebbezést nyújtott be a bírósághoz, amelyben egyben kérte a bíróságot, hogy indítson eljárást az ügyet első fokon tárgyaló bíró bírói kompetenciájának vizsgálata céljából. Fellebbezésében többek között az alábbiakat írta:

„Természetesen nem feltételezzük az ügyet tárgyaló bíró szakmai inkompetenciáját, ezért az, (...) hogy a kifejezett kifogás ellenére eseti gondnokot rendelt ki, (...) elfogultságának első bizonyítéka (...)

Annak megkérdőjelezése, hogy az alperes közgyűlése jogosult volt-e felfüggeszteni ülését, későbbi időpontban folytatni azt, és új közgyűlést összehívni, nem elfogultság kérdése, hanem egyértelmű szakmai inkompetencia (...)

Mivel az ítélet a bíró személyes véleményét tükrözte, és nem bizonyítékokon alapult, meg kell kérdőjeleznünk az ügyet tárgyaló bíró szakmai kompetenciáját. Magatartását vagy a felperes iránti szimpátiája, vagy az alperes iránti ellenszenvé vezérelte, és ez az ítéletben is megmutatkozott. Ilyen bírói elfogultság megengedhetetlen egy jogállamban, ahol az eljárásnak a bírák alkotmányos függetlenségére kell alapulnia.

A fentiek alapján fellebbezési kérelmünk mellett egyben kérjük a Megyei Bíróságot, hogy indítványunkat továbbítsa a bírói szakmai [in]kompetencia kivizsgálásának megindításáért felelős hatóság részére.”

7. Az indítványt a Békés Megyei Bírósághoz továbbították, amelynek alelnöke jelezte a Békés Megyei Ügyvédi Kamarának, hogy véleménye szerint a kérelmező beadványai miatt fegyelmi eljárásnak lenne helye.

2003. április 11-én az Ügyvédi Kamara elnöke tájékoztatta a kérelmezőt a fegyelmi eljárás megindításáról.

2003. április 24-én a kérelmező benyújtotta észrevételeit, amelyekben megtámadta a fegyelmi eljárás megindítását.

8. Az ezt követő eljárás során az ügygel a Szegedi Ügyvédi Kamara Fegyelmi Bizottsága foglalkozott. 2004. június 10-én a kérelmezőt súlyos fegyelmi vétség elkövetése miatt 300.000 Ft (mintegy 1.000 euró) összegű bírsággal sújtotta. A fellebbezést követően a Magyar Ügyvédi Kamara Fegyelmi Bizottsága 2004. november 05-én lényegében helyben hagyta ezt a döntést.

A kérelmező bírósági felülvizsgálatért folyamodott. 2006. szeptember 19-én a Fővárosi Törvényszék eljárási okokra hivatkozva az ügyet visszautalta fegyelmi jogkörbe.

9. Az újraindított fegyelmi eljárás során a Fegyelmi Bizottság 2008. április 11-én a kérelmezőt szándékos fegyelmi vétség elkövetéséért 170.000 Ft (570 euró) összegre bírságolta. A Bizottság álláspontja szerint a „természetesen nem feltételezzük az ügyet tárgyaló bíró szakmai inkompetenciáját”, „[ez] nem elfogultság kérdése, hanem egyértelmű szakmai inkompetencia” és „meg kell kérdőjeleznünk az ügyet tárgyaló bíró szakmai kompetenciáját” megnyilatkozások a bíróság megsértésének és a bírónak kijáró tisztelet megtagadásának minősültek. Ezzel a fegyelmi vétséggel a kérelmező megszegte a vonatkozó etikai kötelezettségeit.

10. A Magyar Ügyvédi Kamara Fegyelmi Bizottsága 2008. november 03-én helyben hagyta ezt a döntést, amivel megerősítette az elsőfokú Fegyelmi Bizottság állásfoglalását, miszerint a kifogásolt kijelentés hangvétele és megfogalmazása elfogadhatatlan, és sérti az ügyvédi kar jó hírét.

11. A Fővárosi Törvényszék 2009. június 02-án elutasította a kérelmező keresetét, amelyben megtámadta a fegyelmi szankciót. A bíróság nem értett egyet a kérelmező okfejtésével, miszerint a sérelmezett megnyilatkozásokkal mindössze eljárási jogaival élt, azaz elfogultság miatt kérte az ügyet tárgyaló bíró kizárását. Azt is megállapította, hogy a kijelentések nem pusztán az ügyet tárgyaló bírót, hanem a bíróságot mint intézményt vádolták a törvény megkerülésével.

12. A Legfelsőbb Bíróság 2010. április 20-án elutasította a kérelmező felülvizsgálati kérelmét, ezzel megerősítette a Törvényszék indokolását. Nem fogadta el a kérelmező érvelését, miszerint a fegyelmi intézkedés sérti az elfogultsági indítvány benyújtásához való eljárási jogát, amellyel védőügyvédi minőségében élt. Megismételve a Törvényszék megállapítását, a Legfelsőbb Bíróság úgy ítélte meg, hogy, a kérelmező érvelésével szemben, a fellebbezés – amelyet az elsőfokú eljárás lezárását követően nyújtott be (ld. a fenti 6. bekezdést) – nem irányulhatott az ügyet tárgyaló bíró elfogultság miatti kizárására. Megállapította továbbá, hogy amennyiben a kérelmező indítványa a bíró szakmai kompetenciája vizsgálatára irányuló eljárás kezdeményezéseként értelmezhető, az ellene hozott fegyelmi intézkedés oka nem maga az indítvány, hanem annak hangneme volt.

II. A VONATKOZÓ HAZAI JOG

13. Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény az alábbiakat mondja ki:

Fegyelmi vétség

37. §

„Fegyelmi vétséget követ el az az ügyvéd,

a) aki az ügyvédi tevékenység gyakorlásából eredő, jogszabályban, illetve az etikai szabályzatban meghatározott kötelességét vétkeesen megszegi, vagy

b) akinek az ügyvédi tevékenységen kívüli vétke magatartása az ügyvédi kar tekintélyét csorbítja.”

14. A Magyar Ügyvédi Kamara 8/1999. (III. 22.) MÜK szabályzata az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól az alábbiak szerint rendelkezik:

„12/1. Az ügyvéd köteles betartani a bírósági és hatósági eljárás, különösen a bírósági tárgyalás rendjét (...). Az ügyvéd köteles tiszteletben tartani a bíróság méltóságát.

15/2. Az ügyvéd tárgyalásai és eljárásai során hivatása hagyományainak megfelelően érintkezzék a bíróságok és más hatóságok tagjaival, adja meg a kellő megbecsülést és tiszteletet, melyet saját hivatásával szemben is várjon el.”

15. Az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 38. §-e és a Magyar Ügyvédi Kamara 8/1999. (III. 22.) MÜK szabályzatának 30. § 1. bekezdése az alábbi fegyelmi büntetéseket írja elő: megrovás, a szabálysértési pénzbírság legmagasabb összegének kétszereséig terjedő pénzbírság, és a kamarából való kizárás.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 10. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

16. A kérelmező panasza szerint ügyvédi minőségében a véleménynyilvánítás szabadságához való joga sérült azáltal, hogy a bíróság méltóságának megsértése címén fegyelmi vétség miatt bírsággal sújtották. Panaszát az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésére, 10., 13. és 17. cikkére alapozta.

„1. Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék (...) közlésének szabadságát (...) anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson.

2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együtt járó szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott, olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a területi sértetlenség, a közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, mások jó hírneve vagy jogai védelme, a bizalmas értesülés közlésének megakadályozása, vagy a bíróságok tekintélyének és pártatlanságának fenntartása céljából.”

17. A Kormány ezt az érvelést megtámadta.

A. Elfogadhatóság

18. A Bíróság megjegyzi, hogy az Egyezmény 35. cikk 3. bekezdésének (a) pontja értelmében a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan. Megjegyzi továbbá, hogy semmilyen más jogalapon nem elfogadhatatlan. Ezért azt elfogadhatónak kell minősíteni.

B. Érdem

1. A Felek előterjesztései

19. A Kormány elismerte, hogy a fegyelmi vétség miatti bírság kiszabása beavatkozás a kérelmező véleménynyilvánítási szabadságába. Azonban érvelése szerint a beavatkozás jogszerű volt, jogos célt szolgált, és szükséges volt egy demokratikus társadalomban.

Kiemelendő, hogy a bírságolásról hozott határozat az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 37. § (a) bekezdésére alapult, és célja a bíróság tekintélyének fenntartása volt.

20. A Kormány továbbá az alábbi okokból úgy ítélte meg, hogy a beavatkozás az elérni kívánt céllal arányos volt.

21. Elsőként hangsúlyozta, hogy a hazai bíróságok a kérelmező véleménynyilvánítási szabadsága és a bíróság méltóságának védelme közötti konfliktust úgy oldották fel, hogy közben az érintett érdekeket az Egyezmény 10. cikkében foglalt elvekkel összeegyeztethető módon mérlegelték. A Kormány szerint a kérelmező azzal, hogy a bíróság méltóságával szemben tiszteletlen hangnemet és megfogalmazást használt, és az ügyet tárgyaló bíró szakmai alkalmatlanságára hivatkozott, túllépte a véleménynyilvánítás szabadságának a határát. Véleménye szerint a kérelmező megnyilatkozásai azt is sugallták, hogy a bíróság aktívan segítkezik a törvény megkerülésében.

22. A kormány ezen kívül előadta, hogy a kérelmező más módon is hangot adhatott volna elégedetlenségének. Az elfogultsági indítvány benyújtásakor használhatott volna a bíróság méltóságát nem sértő kifejezéseket is.

23. A Kormány érvelése szerint továbbá a beavatkozás arányosságának mérlegelésekor a kiszabott szankció jellegét és súlyosságát szintén tekintetbe vették. A jelen esetben a kérelmezőt 170.000 Ft összegű bírsággal sújtották, amely nem tekinthető aránytalannak.

24. A kérelmező előadta, hogy megjegyzéseit a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti eljárási jogainak gyakorlása során tette. Mindössze az volt a szándéka, hogy felhívja a figyelmet az ügyet tárgyaló bíró teljesítményére egy adott ügyben, és állításai alátámasztásához a beadványa minden lényeges indokot tartalmazott.

2. A Bíróság megítélése

25. A Bíróság hangsúlyozza, hogy a 10. cikk nemcsak olyan „információkra” és „eszmékre” alkalmazandó, amelyek fogadtatása kedvező, illetve nem minősülnek sértőnek vagy közömbösnek, hanem olyanokra is, amelyek ellenszenvesek, sokkolók vagy felkavarók (lásd például *Mouvement raëlien suisse v. Switzerland* [GC], no. 16354/06, § 48, ECHR 2012 (kivonatok)). A véleménynyilvánítás szabadsága ezen túlmenően nemcsak a kifejezett eszmék és információk tartalmát, hanem közlésük formáját is védi (lásd például *Kyprianou v. Cyprus*, [GC] no. 73797/01, 174. §, ECHR 2005-XIII és *Mariapori v. Finland*, no. 37751/07, § 62, 6 July 2010).

26. A felek között nincs vita azt illetően – és a Bíróság sem látja indokoltnak, hogy eltérően ítélje meg –, hogy a kérelmező fegyelmi vétség miatti megbírságolása kimerítette az Egyezmény 10. §, 1. bekezdése által garantált véleménynyilvánítási szabadságába való beavatkozást.

27. A Bíróság megjegyzi, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága az Egyezmény 10. cikk 2. bekezdésében foglalt kivételek hatálya alá esik. Megjegyzi, hogy a kérelmező véleménynyilvánítási szabadságába való beavatkozás az 1998. évi XI. törvény 37. § (a) bekezdésére és 38. §-ára alapult, tehát „törvény írta elő”. Emellett vitathatatlan, hogy a bíróság tekintélye fenntartásának jogos céljára irányult, a 10. § 2. bekezdésének értelmében.

28. Ennél fogva a Bíróságnak csak abban a kérdésben kell határoznia, hogy a beavatkozás „szükséges-e egy demokratikus társadalomban”. Ennek során a Bíróságnak meg kell állapítania, hogy a nemzeti hatóságok által alkalmazott normák összhangban álltak-e a 10. cikkben foglalt elvekkel, a vonatkozó tények elfogadható megítélésén alapulnak-e (lásd, sok egyéb hatóság között, *Jersild v. Denmark*, 23 September 1994, § 31, Series A no. 298), és hogy tisztességes egyensúly állt-e fenn egyfelől a bíróság méltósága védelmének szükségessége, másfelől a kérelmező véleménynyilvánítási szabadságának védelme között (lásd *Žugić v. Croatia*, no. 3699/08, § 42, 31 May 2011).

29. A Bíróság kialakult esetjoga szerint a 10. cikk 2. bekezdése értelmében a „szükséges” jelző „sürgető társadalmi szükséglet” meglétét sugallja. A Szerződő Államok bizonyos mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak megítélése során, hogy fennáll-e ilyen szükséglet, azonban ehhez európai ellenőrzés párosul, ami kiterjed mind a törvényekre, mind az azokat alkalmazó határozatokra, még azokra is, amelyeket független bíróság hoz (lásd. *Janowski v. Poland* [GC], no. 25716/94, § 30, ECHR 1991-I).

30. A hazai mérlegelési jogkör hatálya a 10. cikk 2. bekezdésében foglalt egyes elvek tekintetében nem azonos. A bíróság „tekintélyének” területén a hazai jog és a Szerződő Államok gyakorlata meglehetősen „egységességet” mutat. Ez az Egyezmény számos rendelkezésében tükröződik, ideértve a 6. cikket is. Ennek megfelelően ebben az esetben a kiterjedtebb európai ellenőrzés kisebb mérlegelési jogkörnek felel meg (lásd *The Sunday Times v. the United Kingdom* (no. 1), 26 April 1979, § 59, Series A no. 30).

31. A Bíróság hangsúlyozza továbbá, hogy a „bíróság tekintélye” kifejezés magában foglalja különösen azt a vélekedést, hogy a bíróság – a nyilvánosság által is elfogadottan – a törvényes jogok és kötelezettségek megállapításának és az ezzel kapcsolatos viták rendezésének a megfelelő fóruma. Ezen túlmenően, a nyilvánosság tisztelettel és bizalommal viszonyul ahhoz, hogy a bíróság képes betölteni ezt a funkciót (lásd *The Sunday Times*, idézve fent, § 55).

32. Az igazságosságot garantáló és a jogállamban alapvető szerepet betöltő bíróság munkája közbizalmat kell, hogy élvezzen. Ezért meg kell védeni a megalapozatlan támadásoktól. A többi közintézményhez hasonlóan azonban a bíróság is bírálható és vizsgálható (lásd *Skalka v. Poland*, no. 43425/98, § 34, 27 May 2003). Ennél fogva, bár a feleket jogaik védelme

érdekében feltétlenül megilleti az igazságszolgáltatás véleményezésének a joga, bírálatuk nem léphet át bizonyos határokat (lásd *Saday v. Turkey*, no. 32458/96, § 43, 30 March 2006).

33. E körben világosan meg kell különböztetni a bírálatot a sértéstől. Ha a véleménynyilvánítás egyedüli célja a bíróság, vagy az adott bíróság tagjainak megsértése, a megfelelő szankció, elvben, nem minősül az Egyezmény 10. cikke megsértésének (lásd *Skalka*, az idézett helyen).

34. Ezenfelül, az ügyvédek különleges státuszuk révén, mint a nyilvánosság és a bíróság közötti közvetítők, központi pozíciót foglalnak el az igazságszolgáltatáson belül. Ez a pozíció indokolja az Ügyvédi Kamara tagjainak magatartására vonatkozó szokásos megszorításokat (lásd *Casado Coca v. Spain*, 24 February 1994, § 54, Series no. 285-A).

Az ügyfél érdekeinek védelmére irányuló ügyvédi szerep az érvelés relevanciájának és hasznosságának a megítélését is magában foglalja. Az ügyvéd kényes helyzetben találhatja magát, amikor el kell döntenie, hogy kifogást emeljen-e, illetve panaszt tegyen-e a bíróság magatartása miatt, miközben ügyfele érdekeit tartja szem előtt. Ezért például az eljárás során korlátozva érezheti magát a perbeszéd, az eljárási indítvány stb. megválasztásakor, mivel potenciálisan árthat ügyfele ügyének. Ahhoz, hogy a nyilvánosság teljes mértékben bízson az igazságszolgáltatásban, bíznia kell abban, hogy a jogász szakma hatékony képviselőt tud biztosítani. Ebből következően még egy viszonylag enyhe büntetés esetleges „dermesztő hatása” is fontos tényező, amelyet a hatékony igazságszolgáltatás szempontjából tekintetbe kell venni a bíróság és az ügyvéd közötti megfelelő egyensúly megvonásakor (lásd *Kyprianou v. Cyprus* [GC], idézve fent, § 175).

35. Rátérve a jelen ügy tényállására, a Bíróság megjegyzi, hogy 2009. június 02-i ítéletében a Fővárosi Törvényszék megállapítása szerint a kérelmező fellebbezésében foglalt kijelentések mind az ügyet tárgyaló bíróra, mind a bíróságra mint intézményre nézve sértőek voltak (lásd a fenti 11. bekezdést). Ezt a megállapítást a Legfelsőbb Bíróság 2009. június 02-i határozatával megerősítette, kiegészítve azzal, hogy a fegyelmi intézkedések oka nem az ügyet tárgyaló bíró szakmai magatartásának mint olyannak a megkérdőjelezése, hanem a beadványa hangvétele volt (lásd a fenti 12. bekezdést).

36. A Legfelsőbb Bíróság mérlegelte, hogy a rendbíróság ténylegesen érintette-e a kérelmező ügyvédi jogait (lásd a fenti 34. bekezdést). Megállapította, hogy az elsőfokú határozattal és az ügyet tárgyaló bíró magatartásával kapcsolatos ellenvélemény-nyilvánításhoz való jogát nem korlátozták. Megállapította továbbá, hogy mivel a kérelmező az elsőfokú eljárás lezárulását követően nyújtotta be indítványát, a fellebbezésben foglalt megjegyzéseket nem lehetett az első fokon eljáró bíró elleni elfogultsági indítványként értelmezni, hanem csak a kérelmező személyes véleményeként. Ezen túlmenően, a hazai bíróságok szerint a kérelmezőt nem azért sújtották bírsággal, mert megkérdőjelezte az első fokon eljáró bíró kompetenciáját a bírói

szolgálatra, hanem mert bírálatában a bíróság méltóságát sértő hangnemet használt (lásd a fenti 12. bekezdést).

37. A Bíróság megjegyzi, hogy a jelen ügy hasonlóságot mutat a *Meister v. Germany* ügygel (a 25157/94 és 3549/96 sz. ügyben hozott 1995. október 18-i, illetőleg 1997. április 10-i bizottsági határozat (jelentés nélkül)), ahol az ügyvéd sértő kijelentésekkel illette a bírákat és más személyeket, akikkel kapcsolatban úgy ítélte meg, hogy a bírósági eljárás összefüggésében, illetve vonatkozásában helytelenül döntöttek, illetve jártak el; a *W. R. v. Austria* ügygel (a 26602/95 sz. ügyben hozott 1997. június 30-i bizottsági határozat (jelentés nélkül)), ahol az ügyvéd „nevetségesnek” nevezte a bíró állásfoglalását, a *Mahler v. Germany* ügygel (a 29045/95 sz. ügyben hozott 1998. január 14-i bizottsági határozat (jelentés nélkül)), ahol az ügyvéd azt állította, hogy az ügyész a vádiratot „súlyosan ittas állapotban” készítette; a *A. v. Finland* ügygel ((dec.), 44998/98 sz. ügy, 2004. január 8.), ahol a kérelmező figyelmeztetésben részesült, mert a benyújtott fellebbezésében az elnöklő bírát írásban becsmérlő kijelentésekkel illette; a *Saday* ügygel (idézve fent), ahol a vádlott a török bíróságot „taláros hóhéroknak” nevezte, és a *Žugić* ügygel (idézve fenn), ahol a kérelmező a fellebbezésében a megfogalmazásával azt sugallta, hogy a bíró mint személy arrogáns és inkompetens a bírói feladat ellátásához.

38. A Bíróság ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy bár az ügyvédet feltétlenül megilleti az igazságszolgáltatással kapcsolatos véleményalkotás joga, bírálata nem léphet át bizonyos határokat. Ebben az összefüggésben tekintetbe kell venni a különböző érintett érdekek közötti megfelelő egyensúly kialakításának a szükségességét, amelyek magukban foglalják a nyilvánosság azon jogát, hogy tájékoztatást kapjon a bírósági ítéletek által felvetett kérdésekről, az igazságszolgáltatással szemben támasztott követelményeket, valamint a jogászi szakma méltóságát is.

39. A jelen ügyben a kérelmező polgári peres eljárásban járt el az ügyfél jogi képviselőjeként. Az ebben a minőségében elkészített írásbeli beadványokban az ügyet tárgyaló bírót szakmai inkompetenciával vádolta. Ebből következően, a jelen ügy körülményei között a megfelelő igazságszolgáltatáshoz, valamint a jogászi szakma méltóságához fűződő érdek védelmének követelménye nem állítható szembe a nyilvánosságot érintő ügyek nyilvános tárgyalásához illetve a sajtószabadsághoz fűződő érdekekkel (lásd, *mutatis mutandis*, *Nikula v. Finland*, No. 31611/96, §48, ECHR 2002-II).

40. A Bíróság ezen kívül megjegyzi, hogy a sérelmezett megnyilatkozások nemcsak az ítélet indokolásának bírálatára irányultak, hanem – amint azt a Fegyelmi Bizottság és a hazai bíróságok megállapították –, kimerítették az ügyet tárgyaló bíró szakmai képességének lekicsinylését, és azt sugallották, hogy a szóban forgó bíróság megkerülte a törvényt. Tekintettel magukra a kifogásolt – részben szarkasztikus, részben nyíltan sértő –

megjegyzésekre (lásd a fenti 9. bekezdést), a Bíróság nem látja ésszerűtlennek ezt a megítélést. Ezen túlmenően, semmi nem utal arra, hogy a kérelmező nem vethette volna fel bírálatának az ítélet indokolására vonatkozó érdemi részét a sérelmezett fogalmazás mellőzésével (lásd, *mutatis mutandis*, *Steur v. the Netherlands*, No. 39657/98, ECHR 2003-XI, ahol a kérelmező ügyvédjének egy rendőrtisztet érő bírálata a bíróságon nem minősült személyes sértésnek, hanem szigorúan a tisztnek az ügyfele ügyét érintő intézkedéseire szorítkozott, ami élesen megkülönböztette azt annak általános szakmai és egyéb tulajdonságait illető bírálattól).

41. Ezen túlmenően, a kérelmezőre a kifogásolt bírságot az ügyvédi kamara szabta ki a jogászai szakma etikai szabályainak megsértése miatt. A Bíróság megjegyzi, hogy a kérelmezőt mint ügyvédet kötötték a szakmai magatartásra vonatkozó szabályok, így a Bíróság szerint joggal várható el tőle, hogy járuljon hozzá a megfelelő igazságszolgáltatáshoz és ezáltal a nyilvánosság abban való bizalmához (lásd *Schöpfer v. Switzerland*, 20 May 1998, § 29, *Reports of Judgements and Decisions*, 1998-III).

42. Végül, a beavatkozás arányosságának megítélése során a kiszabott büntetések jellege és súlyossága szintén mérlegelendő tényezők (lásd *Ceylan v. Turkey* [GC], No. 23556/94, § 37, ECHR 1999-IV). A Bíróság e tekintetben rámutat, hogy a kérelmezőt csupán egy nem túlzott mértékű összegre bírságolták a fegyelmi eljárás során, amelyet nem hoztak nyilvánosságra, és amely a szakma gyakorlására vonatkozó jogára nézve nem járt következménnyel. Ennél fogva a jelen ügy megkülönböztethető a *Nikula* ügytől (idézve fenn), amelyben a kérelmező ellen büntetőjogi – jóllehet enyhe mértékű – szankciót szabtak ki.

43. A fentiekre tekintettel a Bíróság úgy ítéli meg, hogy a Fegyelmi Bizottság és a hazai bíróságok által előterjesztett indokok elégségesen és relevánsan támasztják alá a beavatkozást, és hogy a kívánt legitim célhoz képest a kérelmezővel szemben kiszabott szankció nem volt aránytalan. A beavatkozás tehát ésszerűen minősíthető úgy, hogy a bíróság védelme érdekében szükség volt rá egy demokratikus társadalomban, a 10. cikk 2. bekezdésének értelmében.

Következésképpen az Egyezmény 10. cikke nem sérült.

II. AZ EGYEZMÉNY 6. CIKK 1. BEKEZDÉSÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

44. A kérelmező ezen kívül sérelmezte, hogy az eljárás hossza összeegyeztethetetlen volt az Egyezmény 6. cikkében foglalt „ésszerű idő” követelményével.

45. A Kormány ezt az érvet nem vitatta.

46. A vizsgálandó időszak legkésőbb 2003. április 24-én vette kezdetét, amikor a kérelmező megtámadta a fegyelmi eljárás megindítását (lásd *Philis v. Greece* (No. 2), 27 June 1997, §

46, *Reports of Judgements and Decisions* 1997-IV), és 2010. április 20-án zárult le, amikor a Legfelsőbb Bíróság meghozta végleges határozatát. Így az időszak a kamarai és két bírósági eljárás keretében mintegy hét éven keresztül tartott.

Tekintettel erre az elhúzódó eljárásra, ezt a panaszt elfogadhatónak kell minősíteni.

47. A Bíróság hangsúlyozza, hogy az eljárás hosszának ésszerűségét az ügy körülményeinek fényében kell mérlegelni, az alábbi szempontok figyelembe vételével: az ügy összetettsége, a kérelmező és az érintett hatóságok magatartása, valamint a jogvita tétje a kérelmező számára (lásd, sok más hatóság között, *Frydlender v. France* [GC], no. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

48. A Bíróság gyakran állapította meg az Egyezmény 6. cikk, 1. bekezdés megsértését olyan ügyekben, amelyek a jelen kérelem tárgyához hasonló kérdéseket vetettek fel (lásd *Frydlender*, idézve fent).

49. A Bíróság az elé tárt teljes anyag megvizsgálását követően úgy ítéli meg, hogy a Magyar Kormány nem nyújtott be olyan tényt vagy meggyőző érvet, amely alapján a Bíróság a jelen körülmények között más következtetésre juttathatott volna. A tárggyal összefüggő esetjogára tekintettel a Bíróság megállapítja, hogy az eljárás időtartama túl hosszú volt, és nem felelt meg az „ésszerű idő” követelményének.

50. Következésképpen sérült az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdése.

III. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

51. Az Egyezmény 41. cikke kimondja:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. A kár

52. A kérelmező azt állította, hogy 4241 euró vagyoni kárt és 10.000 euró nem vagyoni kárt szenvedett el.

53. A Kormány az ügyet a Bíróság mérlegelésére bízta.

54. A Bíróság megjegyzi, hogy csak az eljárás hosszának vonatkozásában állapított meg jogsértést. Ezért a kártérítésnek ezt a tényt kell tükröznie. A Bíróság szerint a kérelmező nem pénzbeli veszteséget szenvedett el az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésében foglalt jogainak megsértése folytán, és részére ezen a címen méltányosságból 1500 eurót ítél meg.

B. Költségek és kiadások

55. A kérelmező ezen kívül 1073 euró összeget követelt kizárólag a hazai bírósági költségek megtérítésére.

56. A Kormány vitatta ezt a követelést.

57. A Bíróság esetjoga szerint egy kérelmező csak olyan mértékben jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, amennyire kimutatható, hogy azok ténylegesen és szükségszerűen merültek fel, és nagyságrendileg ésszerűek. A jelen ügyben a Bíróság megjegyzi, hogy a hazai eljárás során felmerült költségek nem függenek össze azzal, hogy megállapította a 6. cikk, 1. bekezdésében foglalt „ésszerű idő” követelményének megsértését. Ezen túlmenően, a Bíróság megjegyzi, hogy a kérelmező, akit a Bíróság előtt nem képviselt ügyvéd, nem terjesztett elő semmilyen követelést az Egyezmény szerinti eljárással összefüggésben. Következésképpen, a Bíróság elutasítja a kérelmező költségtérítés iránti követelését.

C. Késedelmi kamat

58. A Bíróság megfelelőnek ítéli, hogy a késedelmi kamat számításának alapja az Európai Központi Bank három százalékponttal megnövelt marginális hitelkamatlába legyen.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1) elfogadhatónak *nyilvánítja* kérelmet;

2) *megállapítja*, hogy fennáll az Egyezmény 6. cikk 1. bekezdésének megsértése;

3) *megállapítja*, hogy nem áll fenn az Egyezmény 10. cikkének megsértése;

4) *megállapítja*, hogy

a) a nem vagyoni károk tekintetében az alperes Állam köteles attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. cikk 2. bekezdése szerint jogerőre emelkedett, megfizetni – az alperes állam pénznemére átváltva a pénzügyi rendezés napján érvényes árfolyamon – 1500 eurót (ezeröttszáz eurót) a kérelmező részére;

b) a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal megnövelt mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;

5) *elutasítja* a kérelmező igazságos kártérítésre vonatkozó követelésének fennmaradó részét.

Készült angol nyelven, kihirdetve írásban 2015. január 27-én a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Olvashatatlan aláírás

Stanley Naismith

Hivatalvezető

Olvashatatlan aláírás

Guido Raimondi

Elnök